

DA

DA

DA

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 19.2.2008
KOM(2008) 2 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

**til budgetmyndigheden om budgetgarantier opført på det almindelige budget
Situationen pr. 30. juni 2007**

{SEK(2008) 18 }

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning og de dækkede transaktioners art.....	4
2.	Nyt retsgrundlag.....	4
3.	Begivenhederne siden sidste beretning af 31. december 2006	5
4.	Oplysninger om risici dækket af budgettet	5
4.1.	Definition af risiko	5
4.2.	Risiko i forbindelse med medlemsstaterne	7
4.3.	Risiko i forbindelse med tredjelande.....	8
4.4.	Samlet risiko dækket af budgettet.....	9
4.5.	Risikoudvikling.....	9
5.	Misligholdelser, aktivering af budgetgarantierne og restancer	10
5.1.	Udbetalinger over de likvide midler	10
5.2.	Udbetalinger over budgettet.....	10
5.3.	Aktivering af garantifonden for aktioner i forhold til tredjelande	11
6.	Garantifond for aktioner i forhold til tredjelande.....	11
6.1.	Tilbagebetalinger.....	11
6.2.	Aktiver	11
6.3.	Målbøløb	11
7.	Evaluerings af risici: den økonomiske og finansielle situation i de tredjelande, der har fået tildelt de største EU-lån.....	11
7.1.	Indledning	11
7.2.	Tyrkiet.....	12
7.3.	Brasilien	12
7.4.	Egypten	12
7.5.	Sydafrika	13
7.6.	Marokko	13
7.7.	Tunesien	13
7.8.	Libanon	14
7.9.	Ukraine.....	14
7.10.1	Serbien	14

7.10.2	Montenegro	15
7.11.	Jordan	15

1. INDLEDNING OG DE DÆKKEDE TRANSAKTIONERS ART

Denne beretning forelægges i henhold til artikel 130 i finansforordningen, som fastsætter, at Kommissionen *to gange om året skal aflægge beretning til Europa-Parlamentet og Rådet om budgetgarantierne og de tilhørende risici*¹. Beretningen suppleres af et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med et sæt detaljerede tabeller og forklarende noter ("bilaget")².

De risici, der dækkes over Den Europæiske Unions budget ("budgettet"), hidrører fra en bred vifte af udlåns- og garantitransaktioner, som kan inddeles i to kategorier: lån ydet af De Europæiske Fællesskaber med makroøkonomisk sigte, dvs. makrofinansiel bistand i form af lån til tredjelande, og lån med mikroøkonomisk sigte (Euratom-lån og ikke mindst EIB-lån (Den Europæiske Investeringsbank) i tredjelande³). Disse transaktioner er siden 1994 blevet dækket af garantifonden for aktioner i forhold til tredjelande ("fonden")⁴, der bl.a. blev oprettet for at begrænse de budgetmæssige konsekvenser af træk på garantier ydet via budgettet for lånetransaktioner i tredjelande. Hvis der ikke er tilstrækkelige midler i fonden, vil der blive søgt midler over budgettet.

Rådets forordning om oprettelse af fonden ("fondsforordningen"⁵), der blev vedtaget i 1994, blev ændret første gang i 1999. Efter en anden ændring af forordningen, som Rådet vedtog i 2004, trækkes fondens dækning tilbage, hvis tredjelande bliver medlemsstater. Budgettet dækker direkte lån eller garanterede lån til medlemsstater.

2. NYT RETSGRUNDLAG

Inden for rammerne af Rådets afgørelse fra 2006⁶ om ydelse af en fornyet fællesskabsgaranti til EIB mod tab i forbindelse med lån til og lånegarantier for projekter uden for Fællesskabet (EIB's mandat i forhold til tredjelande for 2007-2013, i det følgende benævnt "det nye generelle mandat") undertegnede Kommissionen og EIB en garantiaftale og en aftale om inddrivelse af fordringer i august 2007⁷, hvori er fastsat de nærmere bestemmelser og procedurer for fællesskabsgarantien og for inddrivelse af fordringer efter træk på garantien. Garantiaftalen dækker EIB-finansieringstransaktioner, der er undertegnet efter den 17. april 2007, som er den dato, hvor EIB's styrelsesråd godkendte det nye generelle mandat.

---

¹ Den foregående beretning om budgetgarantier i det almindelige budget af 31. december 2006 findes i KOM(2007) 454 og SEK(2007) 1050.

² SEK(2007) [...].

³ Tallene vedrørende EIB-mandaterne er vist i tabel A1, og henvisninger til retsgrundlaget er anført i tabel A4 i bilaget.

⁴ Den seneste beretning om fonden findes i KOM(2006) 695 "Samlet rapport om garantifondens virke" og arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene (SEK(2006) 1460), der er bilag hertil.

⁵ Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2728/94 af 31. oktober 1994 om oprettelse af en garantifond for aktioner i forhold til tredjeland (EFT L 293 af 12.11.1994, s. 1), ændret ved Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1149/1999 af 25. maj 1999 (EFT L 139 af 2.6.1999, s. 1), Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2273/2004 af 22. december 2004 (EUT L 396 af 31.12.2004, s. 28) og Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 89/2007 af 30. januar 2007 (EUT L 22 af 31.1.2007, s. 1).

⁶ Rådets afgørelse 1016/2006/EF af 19. december 2006, EUT L 414 af 30.12.2006, s. 95.

⁷ C/2007/3592.

Der blev ikke truffet nogen nye afgørelser om makrofinansielle bistandslån eller Euratom-lån i første halvår af 2007.

3. BEGIVENHEDERNE SIDEN SIDSTE BERETNING AF 31. DECEMBER 2006

Der blev ikke foretaget udbetalinger i forbindelse med makrofinansielle bistandslån i løbet af første halvår af 2007.

Hvad angår Euratom-lån, fandt udbetalingen af en første rate på 39 mio. EUR sted i marts 2007 til finansiering af en sikkerhedsopgradering på to atomkraftværker, henholdsvis reaktor 2 i Khmel'nitsky og reaktor 4 i Rovno i Ukraine (K2R4), i henhold til låneaftalen fra 2004 (EUR svarende til en lånefacilitetsaftale på 83 mio. USD).

I løbet af første halvår af 2007 videreførte EIB sine aktiviteter under det generelle mandat, der blev truffet beslutning om inden for rammerne af de finansielle overslag for 2000-2006 (i det følgende benævnt "det løbende generelle mandat"). Endvidere undertegnede EIB den 28. juni 2007 en første låneaftale på 30 mio. EUR med Republikken Moldova i henhold til Rådets afgørelse 2005/48 af 22. december 2004 om en fællesskabsgaranti til Den Europæiske Investeringsbank mod tab i forbindelse med lån til visse typer af projekter i Rusland, Ukraine, Republikken Moldova og Belarus (i det følgende benævnt "mandatet for Rusland, Ukraine, Republikken Moldova og Belarus").

Som nævnt under afsnit 2 ovenfor dækker den nye garantiaftale med EIB finansieringstransaktioner, der er undertegnet efter den 17. april 2007. Der var dog ikke undertegnet nogen transaktioner af EIB under det nye generelle mandat pr. 30. juni 2007.

4. OPLYSNINGER OM RISICI DÆKKET AF BUDGETTET

4.1. Definition af risiko

Risiciene for budgettet stammer fra udestående gæld med renter til garanterede transaktioner.

Misligholdte transaktioner vil blive dækket af fonden, når de vedrører tredjelande (70 % af det samlede udestående garantibeløb pr. 30. juni 2007), og direkte af budgettet, når der er tale om medlemsstater (lån til eller til fordel for projekter i medlemsstaterne tegner sig for de resterende 30 % af det samlede udestående beløb). Den store andel af garanterede lån, der vedrører medlemsstater, skyldes de seneste udvidelser. Ifølge artikel 1, tredje afsnit, i fondsforordningen overføres risikoen på lån fra fonden til budgettet, når et land bliver EU-medlem.

I denne beretning er der brugt to metoder til at vurdere risiciene for budgettet (enten direkte eller indirekte via fonden):

- Metoden til beregning af det samlede udestående, inklusive forfaldne, ikke-betalte renter, for de berørte transaktioner på en given dato. Denne metode viser risikoen for budgettet på en given dato.

- Budgetmetoden, der defineres som ”den årlige risiko for budgettet”, er baseret på beregningen af det maksimale beløb, Fællesskabet ville skulle udbetale i et regnskabsår, såfremt alle garanterede lån blev misligholdt⁸.

---

⁸ Det antages i denne beregning, at misligholdte lån ikke fremrykkes, dvs. at der kun tages hensyn til forfaldne betalinger (jf. også afsnit 1 i bilaget).

<i>Tabel 1: Samlede udestående beløb dækket pr. 30. juni 2007 i mio. EUR</i>				
	Samlet udestående	Påløbne renter	I alt	%
<u>Medlemsstater*</u>				
Makrofinansiel bistand	309	2	311	2 %
Euratom	436	5	441	3 %
EIB	4 224	38	4 262	26 %
<u>Subtotal medlemsstater*</u>	4 969	46	5 014	30 %
<u>Tredjelande</u>				
Makrofinansiel bistand	568	7	575	3 %
Euratom	39	0	39	0 %
EIB	10 901	116	11 018	66 %
<u>Tredjelande subtotal</u>	11 508	124	11 632	70 %
I alt	16 477	170	16 647	100 %
* Denne risiko er direkte dækket over budgettet og omfatter Bulgarien og Rumænien, idet de tiltrådte EU den 1. januar 2007.				

Tabel A1, A2, A3 og A4 i bilaget indeholder andre oplysninger om disse udeståender, især med hensyn til låneloft, udbetalte beløb og garantisatser.

4.2. Risiko i forbindelse med medlemsstaterne

De nuværende risici på medlemsstaterne hidrører fra lån ydet inden tiltrædelse.

I andet halvår af 2007 vil der være en risiko for budgettet i forbindelse med medlemsstaterne på 398 mio. EUR, inklusive Bulgarien og Rumænien, idet de tiltrådte EU den 1. januar 2007. Tabel 2 viser, at disse to stater ligger på første- og andenpladsen, hvad udeståender angår.

Tabel 2: Rangordning af medlemsstaterne efter den maksimale risiko for budgettet i andet halvår af 2007 (mio. EUR)

Rangordning	Land	Andet halvår af 2007	%
1	Rumænien	119,7	30,1 %
2	Bulgarien	90,4	22,7 %
3	Polen	48,7	12,2 %
4	Tjekkiet	45,7	11,5 %
5	Slovakiet	35,1	8,8 %
6	Ungarn	19,7	5,0 %
7	Slovenien	19,6	4,9 %
8	Cypern	7,8	2,0 %
9	Letland	4,7	1,2 %
10	Litauen	3,6	0,9 %
11	Estland	2,4	0,6 %
12	Malta	0,5	0,1 %
	I alt	398,0	100,0 %

Risikoen på medlemsstaterne vedrører alle de medlemsstater, der var impliceret i de seneste to udvidelser, med løbetider, der slutter i 2031.

4.3. Risiko i forbindelse med tredjelande

I andet halvår af 2007 vil fonden bære en maksimal risiko i forbindelse med tredjelande på 714 mio. EUR. Top ti for disse lande efter deres samlede udestående er anført nedenfor. De tegner sig for 82 % af fondens risiko i andet halvår af 2007. Disse landes økonomiske situation analyseres og kommenteres i afsnit 7 nedenfor.

Tabel 3: Rangordning af de 10 vigtigste tredjelande efter den maksimale risiko for fonden i andet halvår af 2007 (mio. EUR)

Rangordning	Land	Andet halvår af 2007	% af den samlede maksimale risiko
1	Tyrkiet	100,9	14,1 %
2	Brasilien	82,7	11,6 %
3	Egypten	75,2	10,5 %
4	Sydafrika	69,0	9,7 %
5	Marokko	61,0	8,5 %
6	Tunesien	58,5	8,2 %
7	Libanon	54,2	7,6 %
8	Ukraine	36,6	5,1 %
9	Serbien og Montenegro ⁹	24,5	3,4 %
10	Jordan	21,8	3,1 %
De 10 i alt		584,3	81,8 %

Fonden dækker de garanterede lån i 40 lande og 2 regionale enheder med løbetider, der slutter i 2037. Bilagets tabel A2 indeholder oplysninger om det enkelte land.

4.4. Samlet risiko dækket af budgettet

I alt dækker budgettet i andet halvår af 2007 et samlet beløb på 1 112 mio. EUR, som repræsenterer de beløb, der forfalder i løbet af denne periode, og hvoraf 36 % vedrører medlemsstater (jf. tabel A2 i bilaget).

4.5. Risikoudvikling

Risikoen i forbindelse med medlemsstaterne ventes at falde i fremtiden i takt med, at lånene til medlemsstaterne i henhold til lånegarantier fra Euratom, makrofinansiel bistand eller EIB betales tilbage (jf. fig. A1 i afsnit 1.3 i bilaget).

⁹ Nu Republikken Serbien og Republikken Montenegro.

Makrofinansielle bistandslån til tredjelande skal Rådet træffe individuelle beslutninger om. Et forslag fra Kommissionen om at yde et makrofinansiel bistandslån på 50 mio. EUR og en gavebistand på 30 mio. EUR til Libanon blev vedtaget den 20. august 2007 og er blevet forelagt Europa-Parlamentet til høring og Rådet til beslutning.

Euratom-lån til medlemsstater eller visse støtteberettigede tredjelande (Den Russiske Føderation, Republikken Armenien og Ukraine) er underlagt et låneloft på 4 mia. EUR, hvoraf ca. 85 % allerede er brugt. Den resterende margin er på omkring 600 mio. EUR. Under den eksisterende låneaftale fra 2004 til K2R4 i Ukraine (EUR svarende til en lånefacilitetsaftale på 83 mio. USD) vil to yderligere rater muligvis blive udbetalt i 2008 (se afsnit 3 ovenfor).

Under de eksisterende EIB-mandater, der går forud for det nye generelle mandat, mangler der endnu at blive udbetalt 8 067 mio. EUR under undertegnede lån. Dette beløb vil for størstedelens vedkommende være knyttet til det løbende generelle mandat¹⁰. Sidst i juli undertegnede EIB en låneaftale på 200 mio. EUR med Ukraine under mandatet for Rusland, Ukraine, Republikken Moldova og Belarus. Dette mandat og det løbende generelle mandat udløb den 31. juli 2007¹¹.

Den største enkeltpost, der vil påvirke risikoen for budgettet i fremtiden, er den nylige fællesskabsgaranti til EIB under det nye generelle mandat. Denne fællesskabsgaranti er begrænset til 65 % af det samlede beløb for udbetalte lån og lånegarantier ydet under EIB-finansieringstransaktioner med fradrag af tilbagebetalte beløb, med tillæg af alle hermed forbundne beløb og med et maksimalt låneloft på 27 800 mio. EUR¹².

I afsnit 1.3 i bilaget viser fig. A2 simulerede scenarier for udbetalinger under de mandater, der går forud for det nye generelle mandat, samt det nye generelle mandat, idet disse udbetalinger har en kraftig indvirkning på tilførslen af midler til fonden.

5. MISLIGHOLDELSER, AKTIVERING AF BUDGETGARANTIERNE OG RESTANCER

5.1. Udbetalinger over de likvide midler

Kommissionen foretager udbetalinger over sine likvide midler for at undgå forsinkelser i forbindelse med betalingen af afdrag og renter på indlån og de hermed forbundne omkostninger, når en debitor er kommet bagud med betalingen til Kommissionen¹³.

5.2. Udbetalinger over budgettet

Der blev ikke anmodet om bevillinger under budgettets artikel 01 04 01 "Det Europæiske Fællesskabs sikkerhedsstillelse for lånetransaktioner", da der ikke blev registreret nogen misligholdelser i første halvår af 2007.

---

¹⁰ Se afsnit 1.3 i bilaget.

¹¹ Næste beretning (situationen pr. 31. december 2007) vil fokusere på status med detaljerede tal på udløbsdatoen.

¹² Fordelt på et basisloft på et fast maksimumsbeløb på 25 800 mio. EUR og et valgfrit mandat på 2 000 mio. EUR.

¹³ Se artikel 12 i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1150/2000 af 22. maj 2000 om gennemførelse af afgørelse 94/728/EF, Euratom om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter, som ændret.

5.3. Aktivering af garantifonden for aktioner i forhold til tredjelande

I tilfælde af for sen betaling fra en modtager af et lån (tredjelande), der er ydet eller garanteret af Fællesskabet, trækkes der på fonden for at dække misligholdelsen senest tre måneder efter betalingsens forfaldsdato¹⁴.

I første halvår af 2007 blev der ikke trukket på fonden.

De samlede restancer pr. 30 juni 2007, dvs. strafrenter til Republikken Argentina, beløber sig til 1 718 493,12 USD. Fonden mangler stadig at inddrive 1 448 433,44 USD heraf (svarende til 1 072 516,43 EUR). Da der ikke blev trukket på fonden for den resterende forskel, skal dette beløb betales til EIB. Kommissionen og EIB har ved flere lejligheder mindet de argentinske myndigheder om, at de skal betale disse restancer fuldt ud, før landet kan optage nye EIB-lån. Drøftelserne herom vil fortsætte i forbindelse med det næste møde i den makroøkonomiske dialog mellem EU og Argentina.

6. GARANTIFOND FOR AKTIONER I FORHOLD TIL TREDJELANDE¹⁵

6.1. Tilbagebetalinger

Der fandt ingen tilbagebetalinger sted i første halvår af 2007.

6.2. Aktiver

Pr. 30. juni 2007 beløb fondens nettoaktiver sig til 1 119 961 441,29 EUR.

6.3. Målbeløb

Fondens midler skal være af passende størrelse (målbeløb), der er fastsat til 9 % af de samlede forpligtelser (hovedstol og forfaldne, ikke-betalte renter) i forbindelse med hver enkelt transaktion. Forholdet mellem fondens ressourcer (1 119 961 441,29 EUR) og det samlede udestående (11 632 230 697,97 EUR) som defineret i forordningen om oprettelse af fonden var på 9,6 %.

Ved udgangen af 2006 var fondens ressourcer allerede højere end målbeløbet. Ifølge de nye kapitaltilførselsregler, der blev vedtaget af Rådet den 30. januar 2007¹⁶, blev der overført et overskud på 125,75 mio. EUR til det foreløbige budgetforslag for 2008.

7. EVALUERING AF RISICI: DEN ØKONOMISKE OG FINANSIELLE SITUATION I DE TREDJELANDE, DER HAR FÅET TILDELTE DE STØRSTE EU-LÅN

7.1. Indledning

De tidligere afsnit i beretningen giver oplysninger om de kvantitative aspekter af risiciene for budgettet. Der bør dog også foretages en vurdering af risicienes kvalitative aspekter, der

---

¹⁴ For yderligere oplysninger, se bilagets afsnit 1.4.3.

¹⁵ Kommissionens årsberetning om garantifondens situation og om forvaltningen af fonden i 2006: KOM(2007) 362 og SEK(2007) 869.

¹⁶ Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 89/2007 af 30. januar 2007 (EUT L 22 af 31.1.2007, s. 1).

afhænger af transaktionens art og låntagers status (jf. afsnit 4.3 ovenfor). Tabeller med landerisikovurderinger er anført separat i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene. Herunder følger et kort sammendrag af denne analyse for de ti lande, der udgør den højeste årlige risiko for budgettet i andet halvår af 2007. Bilagets afsnit 2 indeholder en analyse af yderligere fem lande.

7.2. Tyrkiet

I **Tyrkiet** blev den årlige BNP-vækst på 5,3 % i første halvår af 2007, hvilket er et fald fra 6,1 % i 2006. Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster faldt en smule til 7,8 % af BNP fra 7,9 % af BNP i 2006. De indgående udenlandske direkte bruttoinvesteringer nåede op på 5 % af BNP i 2007, og to tredjedele af disse investeringer var målrettet mod finanssektoren. I det foregående år steg landets udlandsgæld med omkring 5 procentpoint og nåede op på omtrent 45 % af BNP omkring midten af 2007. Samtidig faldt den offentlige gæld til 61 % af BNP fra 68 % af BNP omkring midten af 2006.

7.3. Brasilien

Brasiliens økonomi er fortsat i vækst. Efter at være steget til 3,7 % i 2006 ventes den årlige økonomiske vækst at nå op på ca. 4¾ % i 2007. Hoveddrivkraften bag væksten er den indenlandske efterspørgsel, som fortsat drager fordel af den omfattende lempelse af pengepolitikken. Særlig de private investeringer stiger kraftigt. Selv om inflationen holder sig under centralbankens mål på 4,5 %, har der for nylig vist sig tegn på inflationspres som følge af et løft i fødevarerpriserne og en vis svækkelse af valutaen i forbindelse med den seneste tids uro på de finansielle markeder. Selv om en kraftig indenlandsk efterspørgsel har medført en voldsomt stigende importvækst, og en tidligere valutaappreciering har lagt en dæmper på eksportvæksten, er betalingsbalancens løbende poster vedblevet at være i overskud takket være et forbedret bytteforhold (som følge af stigende varepriser) og en solid volumenvækst i vareeksporten. Den løbende betalingsbalance er fortsat i overskud. Brasiliens eksterne sårbarhed er lettet, idet landets udlandsgældskvotens er faldet betydeligt. Udlandsgældskvoten er således faldet fra 40,8 % i 2002 til nu omkring 16 %. Bestræbelserne på at nedbringe den offentlige gældsætning over for udlandet giver bonus: kreditvurderingsbureauerne har opgraderet Brasiliens statslige kreditvurdering, og rentespændet ligger på et rekordlavt niveau. På trods af den seneste tids fremskridt er den offentlige gæld stadig høj og udgør ca. 45 % af BNP, og de løbende offentlige udgifter stiger med stor hast.

7.4. Egypten

Den økonomiske vækst i **Egypten** tog til fra 4,5 % i 2005 til 7,1 % i 2007 understøttet af de udenlandske direkte investeringer og eksporten af varer og tjenester (især turisme). Inflationen lå igen i 2007 på et tocifret niveau efter at være blevet reduceret til et encifret niveau i 2006. Et positivt tegn var opbremsningen i væksten i ledigheden inden for det seneste år. Ledigheden er dog fortsat forholdsvis høj som en procentdel af arbejdsstyrken. Til trods for den kraftige økonomiske vækst og salget af (delvis) statsejede virksomheder er det offentlige underskud ikke blevet meget mindre (9,2 % i 2007 sammenlignet med 7,7 % i 2006). Som følge heraf holdt den offentlige bruttogæld sig over 100 % af BNP. Reformene i finanssektoren skrider fremad. En forsvarlig finanspolitik kombineret med en passende pengepolitik vil påvirke jobskabelsen i positiv retning.

7.5. Sydafrika

Sydafrikas reale BNP steg med henholdsvis 4,75 % og 4,5 % i de første to kvartaler af 2007, hvilket tyder på et vedholdende gunstigt erhvervsklima, specielt inden for bygge- og anlægssektoren, landbruget, finansielle tjenesteydelser og transportsektoren. Stigende disponible indkomster og velfærdseffekter fra stigende aktivpriser gav det private forbrug en saltvandsindsprøjtning. I 2006 hævede centralbanken refinansieringssatsen fra 7,0 % til 9,0 % for at holde inflationen inden for et spænd på 3-6 %. Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster steg til henholdsvis 7 % og 6,5 % i de første to kvartaler af 2007, hvilket primært skyldtes den kraftige indenlandske efterspørgsel, der førte til en højere vækst i importen end i eksporten. Underskuddet blev mere end opvejet af store indgående porteføljeinvesteringer, især egenkapitalinvesteringer. Valutareserverne steg til over 28 mia. USD i midten af 2007 svarende til 3,4 måneders import af varer og tjenester.

Den offentlige budgetsaldo vendte sig til et overskud på 0,6 %, hvilket bragte den offentlige gæld ned til omkring 31 % af BNP. I forholdet til udlandet vil økonomien kunne blive påvirket negativt af en svækket appetit på nye markedsaktiver, en konjunkturedgang på verdensplan og en kraftig forringelse af bytteforholdet. Landets solide økonomiske fundament skulle dog begrænse de negative virkninger af disse chok på økonomien. Der kan opstå internt pres som følge af den høje ledighed, den store ulighed, den høje forekomst af hiv/aids og den høje kriminalitet.

7.6. Marokko

Marokkos ambitiøse økonomiske reformprogram er så småt ved at bære frugt. Den grundlæggende økonomiske situation er blevet forbedret, og de makroøkonomiske betingelser er solide. Den reale BNP-vækst var ved udgangen af 2006 på 8,1 % primært som følge af en fortræffelig høst, men på grund af dårlige vejrforhold i 2007 vil BNP-vækstraten falde til 2,5 %. En række omfattende budgetmæssige og finanspolitiske reformtiltag har vist opløftende resultater. Det forventede budgetunderskud (eksklusive privatiseringsindtægter) for 2007 bliver på 2,5 % af BNP (en stigning i forhold til 2,1 % i 2006). Et løbende udgiftspres som følge af høje olie- og fødevarer subsidier (2,5 % af BNP) er hovedårsagerne til det voksende offentlige underskud i 2007. Den offentlige gældskvote ventes at blive på 58,0 % af BNP ved udgangen af 2007. Bruttovalutareserverne ventes at fortsætte med at stige og nå op på over 23 mia. USD i 2007 (svarende til over 8 måneders import) sammenlignet med 20 mia. USD i 2006. Marokko havde en serie på ni arrangementer med IMF i perioden mellem 1980 og 1993, men har ikke haft et IMF-støttet program siden da, og afsluttede tilbagebetalingen af sin låntagning hos IMF i 1997.

7.7. Tunesien

Den økonomiske vækst i **Tunesien** øgedes fra 4,0 % i 2005 til 6,0 % i 2007 og var drevet af landbruget, fremstillingssektoren med undtagelse af tekstilindustrien og servicesektoren. På trods af den højere økonomiske vækst var ledigheden fortsat høj og lå på omkring 14 %. Det er bemærkelsesværdigt, at en betydelig andel af de ledige har en universitetsgrad. Den offentlige sektors underskud, eksklusive privatiseringer, lå stabilt på omkring 3 %. Den forsigtige finanspolitik kombineret med en stram pengepolitik har været gavnlig for den tunesiske økonomi, fordi inflationen er forblevet moderat i 2007, nemlig på 3,0 %. De højere oliepriser førte ikke til højere subsidier takket være udfasningen af subsidierne. Som følge af den højere økonomiske vækst er den offentlige gæld faldet, og denne tendens ventes at fortsætte i den nærmeste fremtid. Gælden ligger dog stadig på over 50 % af BNP, hvoraf

udlandsgælden tegner sig for størstedelen. Tunesien forekommer alligevel forholdsvis modstandsdygtigt over for eksterne chok eller tillidskriser på grund af udlandsgældens langfristede sammensætning. Det forventes, at de gunstige kortsigtede udsigter for økonomien snart vil bringe gælden ned på langt under 50 % af BNP. Nye privatiseringsindtægter ventes primært at blive anvendt til tilbagebetaling af gæld.

7.8. Libanon

Libanon er fortsat et af de mest gældsplagede lande i verden og står derudover over for et umiddelbart genopbygningsbehov efter krigen i juli 2006. Den militære konflikt satte de i forvejen sårbare offentlige finanser og betalingsbalancens løbende poster under yderligere pres. Som følge heraf skønnes økonomien at have oplevet en nedgang i 2006 på 5 % realt, det offentlige underskud blev næsten fordoblet i sammenligning med 2005 og nåede op på 11 % af BNP, og den offentlige gæld lå i det store og hele uændret på 178 % af BNP. Regeringen vedtog i januar 2007 et ambitiøst og omfattende mellemfristet program med socioøkonomiske reformer. Regeringen forelagde programmet for den internationale donorkonference om støtte til Libanon (Paris III) i januar 2007. Den nyligt aftalte IMF-finansiering under IMF-programmet "Emergency Post-Conflict Assistance" (EPCA) giver programmet større troværdighed og er et middel til at sikre en tæt overvågning af dets gennemførelse, navnlig budgetstøtten. Alligevel var 2007 et meget vanskeligt år, hvor politisk ustabilitet og tilbagevendende voldshandlinger fortsatte forud for præsidentvalget i september-november.

7.9. Ukraine

I **Ukraine** er en kraftig indenlandsk efterspørgsel drivkraften bag en robust økonomisk vækst, samtidig med at nettoeksporten har været negativ igennem to år. Den reale BNP-vækst nåede op på 8,4 % i første halvår af 2007 (7,1 % i 2006 som helhed) og blev understøttet af en stærk udlånvækst og realindkomststigninger. Betalingsbalancens løbende poster var i minus med ca. 1,5 % af BNP sammenlignet med et overskud på 3 % året forinden, hvilket skyldtes en kraftig importefterspørgsel og højere priser på energiimporten. I 2007 ventes det løbende betalingsbalanceunderskud at blive øget til ca. 3,5 % af BNP som følge af importvæksten, som overstiger væksten i eksporten, som ellers har draget nytte af de høje stålpriser på verdensmarkedet (der er Ukraines vigtigste eksportsektor, som tegner sig for 40 % af den samlede eksport). Ukraines offentlige udlandsgæld faldt til ca. 12 % af BNP (15 % i 2005), mens den private sektors forbedrede adgang til de udenlandske kapitalmarkeder gradvis øgede den samlede udlandsgæld til næsten 50 % af BNP. De største risici hidrører fortsat fra den turbulente politiske situation, som kulminerede i den førtidige udskrivelse af parlamentsvalg i september 2007. Standard & Poor's bekræftede dog Ukraines langsigtede statslige kreditvurdering på BB-, hvilket især understøttedes af den lave gældsætning.

7.10.1 Serbien

I **Serbien** androg den årlige vækst i BNP 8 % (i faste priser) i første halvår af 2007. Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster øgedes til omkring 16 % af BNP i årets første halvdel. De indgående udenlandske direkte nettoinvesteringer udgjorde 4 % af BNP i samme periode, mens landets udlandsgæld var på 60 % af BNP ved udgangen af juli 2006. Den offentlige gæld faldt til ca. 35 % af BNP i samme periode på grund af gældseftergivelse og førtidige tilbagebetalinger til de internationale finansieringsinstitutioner.

7.10.2 Montenegro

I **Montenegro** steg den årlige BNP-vækst til 6,9 % i andet kvartal af 2007. Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster øgedes til 31 % af BNP i samme periode som følge af et voksende handelsunderskud. De indgående udenlandske direkte nettoinvesteringer nåede op på 28,2 % af BNP i andet halvår af 2007. Den offentlige gæld fortsatte med at falde til 35,6 % af BNP, mens landets udlandsgæld androg 23,7 % af BNP ved udgangen af juni 2007.

7.11. Jordan

Jordans økonomi fortsatte med at vokse kraftigt i 2007 med en anslået real BNP-vækst på 6 %. Efter at have tilendebragt en række IMF-støttede programmer med succes har Jordan opretholdt nære forbindelser med IMF som led i overvågningen efter programgennemførelsen. Den førte politik har afspejlet regeringens erklærede mål om at fremme væksten og samtidig konsolidere budgetstillingen for at nedbringe den offentlige gældskvote. Budgettilpasningen i 2005 og 2006 under en strategi centreret omkring afskaffelse af brændstofs subsidier og fastholdelse af udgiftsdisciplin bragte budgetunderskuddet (inklusive gavebistand) ned på 2,7 % af BNP i 2006 fra 5 % i 2005. Som følge af en forsigtig finanspolitik er Jordans gældsbyrde også faldende. I oktober 2007 undertegnede regeringen en aftale med Paris-klubben om at tilbagekøbe 3,3 mia. USD af sin gæld. Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster ventes i 2007 at mindskes en smule fra 13,6 % i 2006 til 13,4 % af BNP (og sammenlignet med 17,8 % i 2005). Det blev fortsat finansieret af exceptionelt store indgående kapitalbevægelser, herunder udenlandske direkte investeringer, hjemsendelser af penge og porteføljeinvesteringer, primært fra regionen.